

ПРО ХІД ВИКОНАННЯ У 2023 РОЦІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРОГРАМИ МІСТА РІВНОГО НА 2021-2025 РОКИ

Рішенням Рівненської міської ради від 13.08.2020 № 7771 затверджена Інвестиційна програма міста Рівного на 2021-2025 роки.

Основні напрямки діяльності:

1. Основні проєкти, що реалізуються у 2023 році

1.1. Реалізація проєкту «Інвестиції в енергоефективність бюджетних будівель та вуличного освітлення в м. Рівне»

У 2023 році продовжилась співпраця з Північною екологічною фінансовою корпорацією НЕФКО стосовно впровадження спільного проєкту з енергоефективності «Інвестиції в енергоефективність бюджетних будівель та вуличного освітлення в м. Рівне».

Основні заходи, що реалізовані в рамках проєкту:

- термоізоляція фасадів будівель (включаючи підвали);
- заміна вікон;
- заміна входних дверей;
- термоізоляція дахів;
- встановлення індивідуальних теплових пунктів (ІТ);
- модернізація внутрішнього освітлення;
- оновлення кухонного обладнання;
- водяні крани з пониженим тиском;
- балансування внутрішньої системи опалення.

В межах проєкту заходи з повної термомодернізації впроваджено на наступних об'єктах: заклад дошкільної освіти (ясла-садок) № 14 художньо-естетичного напрямку Рівненської міської ради, заклад дошкільної освіти (ясла-садок) № 33 Рівненської міської ради, заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу № 46 Рівненської міської ради.

Встановлення індивідуальних теплових пунктів (8 одиниць), в т.ч. ізоляції трубопроводів, арматури, елементів теплового пункту, оздоблення приміщень та підведення комунікацій, балансування систем опалення, замість встановлених теплових вузлів відбулось на таких об'єктах: Рівненський ліцей №15 (нове і старе приміщення), ЗОШ №22, Рівненський ліцей №25, Рівненський ліцей №28, Музична школа №2, ЗДО №33, Управління містобудування та архітектури.

Загальна інвестиційна вартість проєкту дорівнює 1 393 880 євро.

Фінансування проєкту здійснюється наступним чином: інвестиційний грант фонду NUЕЕ – 1 200 000 євро, внесок міста – 193 880 євро.

Цілі проєкту:

- зменшення витрат міста на оплату споживання енергоресурсів та управління;
- покращення управління використання енергії;
- скорочення викидів не менше ніж на 805 tCO₂/рік;
- покращення умов для дітей, вихователів/вчителів та відвідувачів, що перебувають в бюджетних установах.

Реалізація проєкту дозволила удосконалити систему освітлення в 11 закладах дошкільної освіти, 18 закладах загальної середньої освіти та музичній школі № 2, шляхом заміни наявних ламп розжарювання на сучасні світлодіодні, які окрім зниження енергоспоживання мають значно більший термін експлуатації.

Завдяки встановленому сучасному кухонному обладнанню в закладах дошкільної освіти (11 закладів) можливим стало приготування їжі для дітей використовуючи новітні сучасні технології та стандарти, при мінімальних затратах електроенергії.

1.2. Реалізація проєкту «Реконструкція та відновлення муніципальної інфраструктури м. Рівне для підтримки нагальних потреб внутрішньо переміщених осіб»

Місто Рівне допомагає багатьом вимушено переміщеним особам, і їх кількість постійно зростає. Допомога передбачає надання житла, допомога харчовими продуктами, медичне обслуговування та інше. Існує нагальна потреба не лише прийняти вимушено переміщених осіб, а й забезпечити необхідним: надати освітню підтримку, підтримку з охорони здоров'я та реабілітаційну. Адже багато дітей ВПО потребують особливого освітнього догляду. В рамках проєкту «Реконструкція та відновлення муніципальної інфраструктури м. Рівне для підтримки нагальних потреб внутрішньо переміщених осіб» розпочато впровадження енергоефективних та необхідних допоміжних заходів на трьох об'єктах – Рівненський навчально-реабілітаційний центр «Особлива дитина» Рівненської міської ради, заклад дошкільної освіти (ясла-садок) компенсуючого типу (спеціальний) «Центр Пагінець» Рівненської міської ради, заклад дошкільної освіти (ясла-садок) компенсуючого типу (спеціальний) №35 Рівненської міської ради. Відібрані об'єкти характеризуються низькою енергоефективністю та незадовільними умовами перебування.

Проєктом передбачена комплексна термореновація будівель з метою покращення умов перебування дітей з особливими потребами, включаючи дітей переміщених осіб, в реабілітаційно-освітніх закладах, що наразі відвідують близько 410 дітей.

В Рівненському навчально-реабілітаційному центрі «Особлива дитина» впроваджуються такі заходи:

- термомодернізація будівлі;
- встановлення сонячних колекторів;
- внутрішній ремонт, придбання необхідних меблів та обладнання.

В закладі дошкільної освіти (ясла-садок) компенсуючого типу (спеціальний) «Центр Пагінець», для дітей дошкільного віку з особливими потребами впроваджуються такі заходи:

- термомодернізація будівлі;
- встановлення сонячних колекторів;
- внутрішній ремонт, придбання необхідних меблів та обладнання.

В закладі дошкільної освіти (ясла-садок) компенсуючого типу (спеціальний) №35 Рівненської міської ради, для слабозорих і незрячих дітей буде впроваджено такі заходи:

- термомодернізація будівлі (утеплення покрівлі та фасадів);
- встановлення сонячних колекторів;

- заміна вікон, дверей, облаштування пандуса.

Після реалізації проєкту діти з особливими потребами та інвалідністю, переважно діти вимушено переміщених осіб, здобуватимуть освіту та догляд у закладах з комфортними умовами. Поліпшення енергоефективності значно зменшить навантаження на бюджет громади.

Реалізація проєкту передбачає використання якомога більшої кількості місцевих матеріалів і продуктів, що матиме позитивний вплив на місцеву промисловість і зайнятість. Важливий і демонстраційний ефект.

Після впровадження енергозберігаючих заходів очікується економія споживання теплової енергії на понад 40% та електроенергії понад 30% порівняно з базовим споживанням. Також очікується економія води.

Довгостроковий ефект для громади полягатиме в тому, що комфортні умови та підтримка дітей переселенців сприятимуть тому, що вони залишаться та працюватимуть в громаді.

Загальна індикативна вартість проєкту становить 1 560 000 євро гранту від Інвестиційної Платформи Сусідства (NIP).

Відповідне рішення про залучення гранту було прийнято депутатським корпусом Рівненської міської ради від 20 жовтня 2022 року №2549.

8 листопада 2022 року відбулось підписання договору про грант між Північною екологічною фінансовою корпорацією (як виконавчою організацією для профінансованого ЄС / NIP проєкту) і Рівненською міською радою (як одержувачем гранту).

Проєкт «Реконструкція та відновлення муніципальної інфраструктури м. Рівне для підтримки нагальних потреб внутрішньо переміщених осіб» реалізовується за фінансової підтримки Європейського Союзу, за участі НЕФКО, як виконавчої організації, в рамках Програми NIP «Підтримка ЄС для нагальних потреб розміщення внутрішньо переміщених осіб в Україні».

2. Підготовка аплікаційної форми для отримання відзнак Парламентської Асамблеї Ради Європи

З 2014 року Управлінням з питань стратегічного розвитку та інвестицій Департаменту економічного розвитку Рівненської міської ради була розпочата робота з налагодження співпраці між муніципалітетом та Парламентською Асамблеєю Ради Європи. У квітні 2015 року на черговій сесії Парламентської Асамблеї Ради Європи, за рішенням комітету соціальних питань, охорони здоров'я та сталого розвитку ради Європи, місту Рівне вручили почесний Європейський Диплом, першу сходинку в системі нагород Ради Європи.

У 2020 році, за результатами щорічної промоційної роботи, а також запровадження таких нових стандартів в роботі органів місцевої влади, як відкритість, доступність, орієнтованість на потреби кожного містянина, а також просування європейських цінностей, підкомітетом з питань Призу Європи прийнято рішення про присвоєння місту Рівне нагороди – Почесний Прапор.

Відзнака Почесний Прапор Парламентської Асамблеї Ради Європи була офіційно вручена Рівненському міському голові депутатом Верховної Ради України, Членом Постійної делегації у Парламентській асамблеї Ради Європи Юлією Овчинниковою під час святкових заходів присвячених Дню Міста.

За результатами розвитку європейських відносин, співпраці з містами-побратимами, розвитку дружніх відносин з європейськими організаціями та муніципалітетами, підтримки європейських цінностей, до яких належить – повага до людської гідності та прав людини, свобода, демократія, рівність, містом Рівне у 2022 році, Департаментом економічного розвитку підготовлено та подано заявку (пакет документів) на отримання Почесної Відзнаки Ради Європи.

26 квітня 2023 року – на черговій сесії Парламентської Асамблеї Ради Європи, підкомітетом з питань Призу Європи прийнято рішення про присвоєння місту Рівне нагороди – Дошку Пошани, що є другою найвищою відзнакою після Премії Європи, в системі нагород Парламентської Асамблеї Ради Європи.

3. Розробка презентаційних матеріалів

3.1. Розроблено та опубліковано на офіційному вебсайті Управління з питань стратегічного розвитку та інвестицій Департаменту економічного розвитку <http://investrv.org.ua/> інвестиційний паспорт Рівненської міської територіальної громади. Документ підготовлено двома мовами: українською та англійською, і він орієнтований на залучення як вітчизняних, так і іноземних інвестицій, а також дає вичерпну інформацію для потенційного інвестора про природно-географічні характеристики, кадровий, промисловий, туристичний потенціали, стратегічний розвиток та інновації територіальної громади.

Інвестиційний паспорт Рівненської міської територіальної громади розміщений за посиланням: <http://investrv.org.ua/storage/web/source/1/ktJPBxhOBIf4r6xFN8488b0797fjzBD9.pdf>.

Англійська версія інвестиційного паспорта доступна за посиланням:

<http://investrv.org.ua/storage/web/source/1/6P0DmDQTRIZ20SeZGvLtXzansua9OY-.pdf>.

3.2. З метою сприяння розвитку підприємництва та залучення додаткових коштів для бізнесу Департаментом економічного розвитку розроблено інформаційний бюлетень актуальних грантових можливостей для бізнесу. Інформаційний бюлетень розміщений на офіційних вебресурсах виконавчого комітету Рівненської міської ради.

3.3. На вебсайті Управління з питань стратегічного розвитку та інвестицій Департаменту економічного розвитку розміщено Дорожню карту інвестора – документ, що допомагає інвестору визначитись з кроками, які необхідно зробити для започаткування або припинення інвестиційної діяльності. Документ розроблено двома мовами: українською та англійською.

Дорожня карта інвестора міститься за посиланням:

<http://investrv.org.ua/storage/web/source/1/ylqJOcHQei1HjmPD6zV1Z1ZgecTfEt4-.pdf>.

3.4. Також, розроблено Каталог інвестиційних пропозицій, який містить інформацію щодо положення, транспортного сполучення та наявної інфраструктури найбільших вільних земельних ділянок. Каталог доступний українською та англійською мовами.

З метою презентації діяльності виконавчих органів Рівненської міської ради, у мережі «Фейсбук» працює офіційна сторінка «Управління з питань стратегічного розвитку та інвестицій. РІВНЕ» <https://www.facebook.com/rivnedevlopment>, на якій

оприлюднюється вся актуальна інформація, пов'язана з діяльністю Управління з питань стратегічного розвитку та інвестицій Департаменту економічного розвитку.

4. Участь в конкурсах щодо залучення фінансування

4.1. Департаментом економічного розвитку Рівненської міської ради написано та подано заявку на участь в конкурсі субпроектів, що проводився ГО «ДІЙ-Краматорськ», який спрямований на сприяння організації прийому та інтеграції ВПО в громаду.

В разі перемоги проекту на конкурсі, основними заходами будуть: інформаційна кампанія проекту, проведення майстер-класів для вимушено переміщених осіб, виставка робіт ВПО.

За результатами реалізації проекту буде налагоджено взаємодію в Рівненській міській територіальній громаді з щонайменше 110 внутрішньо переміщеними особами.

Загальна вартість проекту складає 38 тис.грн.

4.2. Департамент долучився до написання проекту «Сфокусована підтримка швейного виробництва Рівненщини», який подано на конкурс «EU4Business: конкурентоспроможність та інтернаціоналізація МСП». Проект розроблено спільно з Асоціацією легкої промисловості.

Мета проекту: підвищити операційну ефективність 20 підприємств сектору легкої промисловості Рівненщини шляхом навчання персоналу, обміну досвідом та розвитку Асоціації легкої промисловості.

Цілі:

- навчити працівників 20 підприємств та асоціації інструментам фандрайзингу, стратегічного планування, маркетингу та онлайн-продажів;
- навчити та працевлаштувати у секторі 30 швачок;
- організувати 5 подій для обміну досвідом на теми експорту, контролю якості, менеджменту та інші;
- забезпечити сталість роботи проектного офісу Асоціації легкої промисловості.

Загальна вартість проекту становить 1 472 тис.грн.

4.3. Підготовлено та подано два субпроекти на участь у Проекті «Енергоефективність громадських будівель в Україні»

4.3.1. Департаментом економічного розвитку Рівненської міської ради спільно з колегами з Управління капітального будівництва виконавчого комітету Рівненської міської ради, Управління бюджету і фінансів виконавчого комітету Рівненської міської ради розроблено та подано на конкурс субпроект «Впровадження енергозберігаючих технологій в муніципальній інфраструктурі Рівного».

Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України, відповідно до Порядку відбору Кінцевих бенефіціарів Проекту "Енергоефективність громадських будівель в Україні", затвердженого наказом Міністерства розвитку громад та територій України № 228 від 29 листопада 2022 року, здійснено відбір субпроектів, фінансування яких буде здійснюватися в рамках Фінансової угоди, ратифікованої Законом України від 15 липня 2021 року 1663-ІХ (Проект "Енергоефективність громадських будівель в Україні") між Україною та Європейським інвестиційним банком.

Загальна вартість Проєкту "Енергоефективність громадських будівель в Україні" становить 300 млн євро (на першому етапі, який наразі реалізовується – 100 млн євро).

Рівненська міська рада має намір залучити фінансування (у вигляді здійснення місцевого запозичення) в рамках вищезазначеного Проєкту для реалізації субпроєкту "Впровадження енергозберігаючих технологій в муніципальній інфраструктурі Рівного", який пройшов відбір та отримав погодження від Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України і Європейського інвестиційного банку.

Загальна вартість субпроєкту становить 1 491 629,00 євро. Із загальної вартості субпроєкту основна сума позики складе 1 465 868,00 євро.

Субпроєктом "Впровадження енергозберігаючих технологій в муніципальній інфраструктурі Рівного" передбачено комплексне впровадження енергоефективних заходів у двох закладах освіти Рівненської міської територіальної громади: Рівненський ліцей № 8 Рівненської міської ради, Рівненський ліцей № 13 Рівненської міської ради.

Умови здійснення запозичення:

1) строк запозичення – 20 років (з урахуванням пільгового періоду, що становить 5 років після підписання угоди про передачу коштів позики);

2) відсотки сплачуються:

А. За кожен непогашений транш Позики з фіксованою ставкою за Фіксованою Ставкою (означає річну відсоткову ставку, яка встановлюється Європейським інвестиційним банком згідно з чинними принципами, що викладені органами управління Європейським інвестиційним банком, для позик, які надаються на умовах фіксованої відсоткової ставки у валюті траншу та передбачають аналогічні умови погашення основної суми боргу і сплати відсотків) на піврічній основі за попередній період на відповідні дати платежу, як зазначено в повідомленні про вибірки, починаючи з першої такої дати платежу після дати вибірки траншу, згідно умов Фінансові угоди та Договору про передачу коштів позики.

В. За кожен непогашений транш Позики з плаваючою ставкою за Плаваючою Ставкою (означає плаваючу річну відсоткову ставку з фіксованим спредом, яка встановлюється Європейським інвестиційним банком щодо кожного наступного Базового Періоду для Плаваючої Ставки, та яка дорівнює ставці EURIBOR плюс Спред, якщо Плаваюча Ставка у будь-якому Базовому Періоді для Плаваючої Ставки за результатами розрахунків є нижчою нуля, вона встановлюється на рівні нуля) на піврічній основі за попередній період на відповідні дати платежу, як зазначено у повідомленні про вибірки, починаючи з першої такої дати платежу після дати вибірки траншу, згідно умов Фінансові угоди та Договору про передачу коштів позики.

3) форма здійснення запозичення – укладення Договору про передачу коштів позики (угоди про передачу коштів) з Міністерством фінансів України, Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України.

Очікуваними результатами від реалізації субпроєкту є: покращення клімату в приміщеннях, створення комфортних умов роботи для вихователів, покращення матеріально-технічних, санітарних, естетичних умов для перебування дітей та іншого персоналу в навчальних закладах, зниження викидів CO₂, зменшення

видатків з міського бюджету на оплату споживання енергоносіїв, збільшення доступності та підвищення почуття безпеки.

Також співпраця з Європейським інвестиційним банком в рамках реалізації субпроєкту відкриє можливості Рівненській міській раді брати участь у більш вартісних проєктах із залучення коштів європейських банків та міжнародних фінансових організацій, зокрема щодо залучення грантового фінансування.

4.3.2. Подано субпроєкт "Підвищення енергоефективності комунальної інфраструктури Рівного" на участь у Проєкті «Енергоефективність громадських будівель в Україні» (другий етап).

Підготовлено та подано проєктну заявку (паке́т документів) на участь в другому конкурсі Проєкту «Енергоефективність громадських будівель в Україні» (фінансується Європейським інвестиційним банком). Проєктна заявка підготовлена спільно з Управлінням бюджету і фінансів виконавчого комітету Рівненської міської ради, Управління освіти виконавчого комітету Рівненської міської ради, Управління капітального будівництва виконавчого комітету Рівненської міської ради.

Рівненська міська рада має намір залучити фінансування (у вигляді позики) в рамках вищезазначеного Проєкту для реалізації субпроєкту "Підвищення енергоефективності комунальної інфраструктури Рівного" сумою 2 335,248 тис. євро в еквіваленті 92 740,870 тис. грн (дев'яносто два мільйони сімсот сорок тисяч вісімсот сімдесят гривень 00 копійок) за курсом Національного банку України станом на 05.12.2023 – 39,7135 гривень за 1 євро.

Субпроєктом "Підвищення енергоефективності комунальної інфраструктури Рівного" передбачено комплексне впровадження енергоефективних заходів у двох закладах комунальної сфери:

- заклад дошкільної освіти (ясла-садок) №3 Рівненської міської ради, (загальна кошторисна вартість будівництва становить 11 768,199 тис. грн);
- Комунальне некомерційне підприємство "Пологовий будинок" Рівненської міської ради (загальна кошторисна вартість будівництва становить 81 506,092 тис. грн).

В рамках реалізації інвестиційного субпроєкту пропонується реалізувати енергозберігаючі заходи щодо комплексної термомодернізації об'єктів комунальної власності згідно з європейськими стандартами. Субпроєктом передбачається комплексна модернізація з впровадженням наступних енергозберігаючих заходів:

- заміна вікон на енергоефективні металопластикові;
- модернізація системи вентиляції та кондиціонування повітря;
- заміна вхідних дверей на енергоефективні;
- утеплення фасадів будинків;
- утеплення покрівель будинків;
- утеплення підлоги;
- утеплення підвального перекриття тощо.

Реалізація субпроєкту забезпечить вирішення завдань Стратегії розвитку Рівного на період до 2040 року, що затверджена рішенням Рівненської міської ради від 20.10.2020 №8134 (Стратегічна ціль 3. Місто, соціально-орієнтоване на мешканців, у якому безпечно та затишно. Операційна ціль 3.3. Розвиток

рекреаційних та екологічних зон міста. Завдання: підвищення ефективності використання води та енергоресурсів міста).

Впровадження субпроєкту матиме позитивний вплив на екологію територіальної громади. Термомодернізація будинків комунальної власності зменшить теплові втрати, а отже зменшить теплове навантаження навколишнього середовища. Також зменшиться кількість використання паливно-енергетичних ресурсів. Це призведе до зниження викидів CO₂, сажі та інших шкідливих продуктів горіння.

Обладнання та матеріали, що плануються до застосування в рамках впровадження субпроєкту є екологічними та безпечними.

4.4. Підготовка двох проєктних заявок для участі в грантових програмах Республіки Корея

4.4.1. Проєкт «Розробка концепції інтегрованого розвитку території Рівненської міської територіальної громади».

Мета проєкту – визначення візії, цілей та пріоритетних напрямків розвитку території Рівненської міської територіальної громади.

Завдання проєкту:

- здійснення комплексного та секторального аналізу розвитку територіальної громади;
- визначення стратегічних цілей та індикаторів розвитку територіальної громади;
- визначення смартрішень щодо формування інфраструктури громади;
- визначення інвестиційних пріоритетів громади.

Проєкт «Розробка концепції інтегрованого розвитку території Рівненської міської територіальної громади» спрямований на здійснення комплексної оцінки території громади, а саме: оцінити наявні ресурси громади та тенденції їх змін, виявити проблеми; проаналізувати структуру економіки, визначити взаємозв'язки між галузями виробництва, потенціалом та перспективами розвитку території; виявити конкурентні позиції громади, місцеву та регіональну специфіку; визначити унікальні риси території, які можуть стати відносними перевагами чи загрозами.

4.4.2. Проєкт «Реконструкція шляхопроводу на вулиці Соборній в Рівненській міській територіальній громаді» (проєктну заявку підготовлено спільно з Департаментом інфраструктури та благоустрою Рівненської міської ради).

Мета проєкту – підвищення експлуатаційних показників шляхопроводу до потреб сучасного транспорту і вимог чинних будівельних норм.

Завдання проєкту:

- підбір оптимального техніко-економічного рішення щодо реконструкції дорожньої споруди;
- покращення якості проїжджої, тротуарної частини;
- зменшення кількості дорожньо-транспортних пригод;
- підвищення іміджу та інвестиційної привабливості міста та регіону.

Проєкт «Реконструкція шляхопроводу на вулиці Соборній в Рівненській міській територіальній громаді» спрямований на здійснення комплексного підвищення експлуатаційних показників шляхопроводу та приведення його характеристик до потреб сучасної та перспективної кількості транспортних засобів; доведення до вимог чинних будівельних норм, правил та стандартів шляхом

застосування новітніх технологій та матеріалів передових країн світового простору.

4.5. Подано проєкт на участь у конкурсі «Енергія сонця для діточок»

Державним агентством з енергоефективності та енергозбереження України відбувся збір проєктів від територіальних громад для участі у конкурсі на отримання та встановлення геліосистем у закладах дошкільної освіти України в рамках спеціального проєкту «Енергія сонця для діточок».

У рамках старту проєкту «Енергія сонця для діточок» планується встановлення 18 геліосистем у дитячих садочках, що дозволить забезпечити безперебійне гаряче водопостачання у закладах – переможцях конкурсу. А як результат – комфорт для діточок та економія коштів для бюджетних установ.

Департаментом економічного розвитку Рівненської міської ради спільно з Управлінням освіти виконавчого комітету Рівненської міської ради подано пакет документів для участі у вищезазначеному конкурсі щодо становлення геліосистеми в закладі дошкільної освіти (ясел-садка) №52 фізкультурно-оздоровчого напрямку Рівненської міської ради.

Станом на 01.11.2023 р. у садочку виховується 419 дітей, при проєктній потужності 320 дітей. Це найбільший заклад дошкільної освіти Рівненської міської територіальної громади, який знаходиться у мікрорайоні «Північний», найбільш густонаселеному районі громади.

Заклад постійно та безперебійно функціонує за призначенням. В підвальних приміщеннях закладу обладнано найпростіше укриття для розміщення дітей та персоналу.

Проте, при наявності централізованого гарячого водопостачання заклад не може ним користуватися в опалювальний період у зв'язку з тим, що загальноміський графік подачі гарячої води не відповідає потребам закладу. Тому басейн, який наявний у закладі також не функціонує. Фактично, для підігріву води заклад постійно користується електробойлерами, які включені у внутрішню мережу гарячого водопостачання.

Підключення внутрішньої мережі гарячого водопостачання до геліосистеми відповідної потужності забезпечить заклад запасом гарячої води та покриє її основні витрати, оскільки основне споживання припадає на світлу пору доби. Також це дасть можливість використовувати наявний басейн. Встановлення геліосистеми сприятиме зменшенню використання електроенергії та зниженню викидів парникових газів.

Ініціатива по безперебійному забезпеченню гарячою водою дитячих садочків в територіальних громадах в різних куточках України буде реалізовано у рамках тристороннього партнерства Держенергоефективності із проєктом GIZ «Просування енергоефективності та імплементації Директиви ЄС про енергоефективність в Україні» та НАК «Укрсвітлолізинг».

5. Участь у семінарах, тренінгах, воркшопах

Департамент економічного розвитку Рівненської міської ради постійно займається пошуком грантів та програм, пріоритетом яких є енергозбереження та зниження викидів CO₂. Проводиться систематична робота в налагодженні контактів з міжнародними організаціями, фондами й фінансовими інституціями. Здійснюється моніторинг діючих грантових та кредитних програм.

Працівники Департаменту постійно беруть участь у вебінарах, форумах та навчаннях стосовно підвищення знань щодо особливостей залучення фінансування в територіальну громаду та організації діяльності органу місцевого самоврядування в умовах воєнного стану.

21 грудня 2023 року – участь представників Департаменту економічного розвитку Рівненської міської ради в семінарі-практикумі «Місцеві запозичення та надання місцевих гарантій». В ході семінару було розглянуто практичні аспекти залучення кредитних коштів до місцевих бюджетів та комунальних підприємств.

Семінар відбувся в рамках проєкту USAID «Підвищення ефективності роботи та підзвітності органів місцевого самоврядування» («Говерла»).

19 грудня 2023 року – участь у міжрегіональному тренінгу: Цифрова екосистема DREAM – головний інструмент управління відбудовою України. Основний меседж з боку розробників полягає в тому, що управління відновленням має бути прозорим і підзвітним громадянам.

Екосистема "DREAM" – це цифрова платформа, що згуртовує ініціаторів проєктів, партнерів відновлення та донорів на єдиному і спільному майданчику.

Залученість кожного громадянина до контролю процесу відбудови та розвитку регіонів сприятиме його успішності. Саме тому у цифровій платформі "DREAM" створено модуль eDem – для забезпечення прозорого, підзвітного та демократичного процесу відновлення.

12, 13 та 14 грудня 2023 року – участь в онлайн-тренінгу «Основи для впровадження енергоменеджменту на шляху енергетичної стійкості».

Організатор – проєкт Глобального екологічного фонду/ПРООН «Усунення бар'єрів для сприяння інвестиціям в енергоефективність громадських будівель в малих та середніх містах України шляхом застосування механізму ЕСКО» за підтримки Мінінфраструктури, Держенергоефективності, ГО «Екоклуб-Рівне».

13-14 грудня 2023 року – представники Департаменту економічного розвитку Рівненської міської ради взяли участь у навчанні "Стратегічне планування розвитку територіальних громад" від Рівненського регіонального центру підвищення кваліфікації.

На заняттях було розглянуто такі теми:

Тема 1. Стратегічне планування. Система планувальних документів. Координація секторальних політик на різних рівнях урядування в умовах руху до набуття членства в ЄС.

Тема 2. Порядок підготовки стратегії розвитку територіальної громади. Залучення молоді та інших соціальних груп до планування.

Тема 3. Соціально-економічний аналіз, бачення, дерево цілей успішної Стратегії. Типові помилки та кращий досвід.

Корисні знання із соціально-економічного аналізу, системи планувальних документів, щодо порядку підготовки стратегії розвитку територіальної громади.

Уряд визначає, що стратегічне планування розвитку територіальних громад є важливим елементом на шляху України до Європейського Союзу. Планування довгострокового розвитку громад, розроблення якісної та ефективної стратегії є запорукою створення сприятливого соціально-економічного середовища у громаді та підготовки до реалізації проєктів розвитку.

Навчання було проведено ГО "Інститут громадянського суспільства".

13 грудня 2023 року – участь в заході щодо презентації проєкту «Моніторинг вступу України до ЄС». Презентація організована ГО «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій».

7 грудня 2023 року – участь в онлайн-тренінгу «Як підготувати транскордонний проєкт», що відбувся в рамках програми Interreg NEXT Угорщина – Словаччина – Румунія – Україна.

Під час тренінгу було презентовано найкращі практики реалізації транскордонних проєктів та відбулась спеціалізована сесія, присвячена розробці обґрунтованої логіки проєктних заходів, керуючись рекомендаціями TESIM.

1 грудня 2023 року – участь в онлайн-тренінгу «Можливості участі в проєктах транскордонного співробітництва для українських громад».

Захід відбувся в рамках співпраці ініціативи Cities4Cities | United4Ukraine з командою технічної підтримки Interreg TESIM NEXT, яка допомагає потенційним аплікантам програм транскордонного співробітництва ЄС в подачі заявок.

28 листопада 2023 року – участь представників Департаменту економічного розвитку Рівненської міської ради у заході першого «Моніторингу виконання умов програми МВФ та макрофіну ЄС». Захід організовано Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій (ІЕД).

27-28 листопада 2023 року – представники Департаменту економічного розвитку Рівненської міської ради взяли участь у Львівському форумі міжмуніципального партнерства – щорічному заході партнерської мережі Cities 4 Cities | United 4 Ukraine.

Захід має на меті просування ідеї міжмуніципального партнерства між муніципалітетами в Україні та ЄС шляхом обміну кращими практиками, посилення співпраці, відкриття можливостей та координації зусиль між національними, міжнародними та місцевими гравцями для швидкого відновлення після російської війни та європейської інтеграції України на місцевому рівні.

Форум відбувся за підтримки проєкту Агентства США з міжнародного розвитку USAID «Зміцнення громадської довіри (UCBI)» та проєкту «Підтримка децентралізації в Україні» Шведської асоціації місцевих і регіональних влад SALAR International.

22-24 листопада 2023 року – працівники Департаменту економічного розвитку Рівненської міської ради взяли участь в онлайн-заході «Технічна та консультаційна підтримка українських громад у запровадженні просторового муніципального енергетичного планування».

В ході заходу розглядалися питання:

- поточний стан системи теплопостачання міста;
- джерела та зони теплопостачання;
- стан та пошкодженість мереж;
- аналіз типів споживачів;
- гранти та донорське фінансування теплових насосів, когенераційних установок, сонячних панелей як важливих компонентів енергетичної безпеки в умовах відключення світла.

Захід відбувся в рамках проєкту «Просування енергоефективності та імплементації Директиви ЄС про енергоефективність в Україні», що виконується Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH за дорученням Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини

(BMZ) та співфінансуванням Державного секретаріату Швейцарії з економічних питань (SECO).

22 листопада 2023 року – представники Департаменту економічного розвитку Рівненської міської ради взяли участь в онлайн-презентації проєкту «Відновлювані джерела енергії для сталості України».

Під час заходу були розглянуті такі питання:

- поточний стан системи теплопостачання міста;
- джерела та зони теплопостачання.

Також в ході заходу було розглянуто основні аспекти проєкту: технічне рішення, технічні та економічні показники, перешкоди та переваги.

Особлива увага приділена критеріям відбору проєктів:

1. Наявності громадської будівлі та кваліфікованого персоналу готового підтримувати впровадження проєкту.
2. Залученість громади до проєкту.
3. Спроможність подальшого обслуговування системи.
4. Можливість почати реалізацію швидко.

Для Рівненської міської територіальної громади тема відновлюваних джерел є надзвичайно актуальною, адже громада направлена на курс енергетичної незалежності.

Організатори заходу: Екоклуб, Екодія, Energy Act For Ukraine, RePower Ukraine, GIZ, Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України.

22 листопада 2023 року – участь у Форумі місцевого економічного розвитку для територіальних громад «Пошук ефективної моделі місцевого економічного розвитку. Механізми співпраці місцевого бізнесу та територіальних громад як фундаменту сталого економічного розвитку. Підняття діалогів з бізнесом щодо умов їх повернення і відновлення», що був проведений Всеукраїнською асоціацією органів місцевого самоврядування “Асоціація об’єднаних територіальних громад”, при партнерстві Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, за участі Міністерства фінансів України, Міністерства цифрової трансформації України, Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України та Міністерства аграрної політики та продовольства України.

20-21 листопада 2023 року – представники Департаменту економічного розвитку Рівненської міської ради взяли участь в інформаційному семінарі «Управління проєктами в рамках програми ЄІБ «Енергоефективність громадських будівель в Україні» (UPBEE), який відбувся в м. Івано-Франківськ.

В рамках заходу начальником Управління з питань стратегічного розвитку та інвестицій Департаменту економічного розвитку представлено субпроєкт «Впровадження енергозберігаючих технологій в муніципальній інфраструктурі Рівного», який планується до реалізації Рівненською міською радою за кошти Європейського інвестиційного банку.

Захід організовано спільно з Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України, командою Технічної допомоги ПРООН в Україні та Угодою Мерів.

16 листопада 2023 року – участь в онлайн-вебінарі на тему: «Проєктне фінансування територіальних громад, співпраця з громадами міжнародної

технічної допомоги», що був організований Всеукраїнською асоціацією органів місцевого самоврядування.

Мета заходу – стимулювання активності громад щодо написання та реалізації проєктів.

10 листопада 2023 року – участь в семінарі-практикумі «Фінансове моделювання субпроєктів в рамках програми «Енергоефективність громадських будівель в Україні» (UPBEE), що відбувся в режимі відеоконференції.

Семінар організовано Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України за підтримки групи Технічної допомоги, ПРООН та Угоди Мерів.

Учасники семінару отримали необхідну інформацію щодо використання моделювання для прогнозу фінансових потоків та оцінки ризиків, що впливають на впровадження проєктів термомодернізації в рамках програми UPBEE.

8 листопада 2023 року – працівники Департаменту економічного розвитку Рівненської міської ради взяли участь в онлайн-заході «Як написати грантову заявку на енергетичний проєкт?», який був організований в рамках Програми «U-LEAD з Європою».

В ході заходу було обговорено такі питання: особливості написання заявок на енергетичні проєкти, описова частина грантової заявки на енергетичний проєкт, бюджет грантової заявки, типові помилки при написанні грантової заявки на енергетичний проєкт.

28 вересня 2023 року – представники Департаменту економічного розвитку Рівненської міської ради взяли участь в онлайн-семінарі, що пройшов в рамках Програми «Енергоефективність громадських будівель в Україні». В ході семінару було обговорено основні фінансові аспекти впровадження Програми та подальші практичні кроки громад у реалізації проєктів, що пройшли конкурс та отримають підтримку щодо фінансування (проєкт поданий від Рівненської міської ради високо оцінений та отримає першочергове залучення коштів в рамках Програми).

28 вересня 2023 року – представники Департаменту економічного розвитку Рівненської міської ради взяли участь в заході «Форум відновлення Одещини». Форум став четвертим заходом на Півдні України щодо ефективного планування територій та залучення громад до стратегічних рішень.

На форумі виступили представники органів державної влади та місцевого самоврядування, представники громадськості, бізнесу та науковці.

Ключові теми обговорення Форуму:

- Стратегія регіонального розвитку;
- просторове планування та урбанізація;
- землевпорядне та містобудівне планування. Інноваційні рішення;
- екологічна стійкість;
- енергоефективність;
- сталість розвитку;
- участь громади;
- співпраця з іншими регіонами та міжнародними партнерами.

Організаторами Форуму були Агенція регіонального розвитку Одеської області, Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України, Одеська обласна державна (військова) адміністрація та Одеська обласна рада. Захід

відбувся за підтримки Проекту USAID «ГОВЕРЛА», який активно залучений до процесів відновлення та відбудови Одеської області.

В ході заходу було презентовано напрацювання до Стратегії відновлення і розвитку Одеської області до 2027 року, це аналітика та проміжні висновки.

Також було презентовано пілотний проєкт НІГТ (Пілотний проєкт щодо Національної інфраструктури геопросторових даних). На геопорталі можливо отримати інформацію за запитом по обраній ОТГ чи адміністративній одиниці щодо наявних у Картфонді картографічних матеріалів з детальними метаданими та сформуванню витяг по таких матеріалах, що значно спростить збір вихідних даних для розробки комплексних планів, зокрема для майбутнього відбудовування. На геопорталі вже існує можливість обміну інформацією між державними органами та установами.

10 липня 2023 року – представники Департаменту економічного розвитку Рівненської міської ради взяли участь в зустрічі з представниками міста Люблін та представниками структурних підрозділів виконавчого комітету Рівненської міської ради.

Мета зустрічі – спільна робота над подачею проєкту на конкурс Програми Interreg NEXТ Польща-Україна 2021-2027, щодо питань безпеки в умовах виникнення надзвичайних ситуацій.

В ході зустрічі було обговорено основні проблеми щодо питань безпеки в умовах надзвичайних ситуацій Рівного та Любліна, які можливо вирішити завдяки реалізації спільного транскордонного проєкту, а також подальші кроки щодо підготовки та написання спільного проєкту.

27-28 червня 2023 року – представники Департаменту економічного розвитку Рівненської міської ради пройшли тренінгову програму «Інструменти відновлення та розвитку економіки територіальних громад», яка відбулась 27 та 28 червня 2023 року.

Тренінгова програма була проведена Регіональним центром підвищення кваліфікації Київської області за підтримки Центру міжнародного приватного підприємництва (СІРЕ) в партнерстві з Вінницьким, Миколаївським, Рівненським та Хмельницьким регіональними центрами підвищення кваліфікації.

Під час навчання було обговорено основні чинники успіху розвитку економіки громад, до яких належать:

- наявність лідерів-реформаторів;
- розробка чіткої стратегії економічного розвитку;
- реалізація структурних реформ;
- визначення пріоритетних галузей та напрямів розвитку;
- зовнішня допомога;
- розроблений механізм використання власних і запозичених коштів;
- географічна наближеність і доступність містких ринків;
- реалізована соціальна політика тощо.

22 червня 2023 року – відбулось засідання Міжміської робочої групи на тему «Платформа Міжміської робочої групи, як інструмент ефективної комунікації між владою та бізнесом, спрямованої на покращення бізнес-клімату громади».

У засіданні взяли участь представники Департаменту економічного розвитку Рівненської міської ради та ще 127 учасників з різних міст України. Це –

представники бізнес-організацій, органів місцевого самоврядування, обласних військово-цивільних адміністрацій.

В ході зустрічі, радником з питань регіональної конкурентоспроможності Програми USAID KEY, Арсенієм Положієм, відбулось представлення оновленої ініціативи.

Спікером виступила Алла Погонєць, експерт з питань місцевого самоврядування, яка представила присутнім оновлену платформу Міжміської робочої групи з питань поліпшення бізнес-середовища, а також пояснила, що платформа є інструментом для побудови діалогу між бізнесом та органами місцевого самоврядування та обміну кращими практиками, а також розповіла, як цей інструмент може бути використаний громадами та бізнесом.

Також на зустрічі було озвучено особливості створення Дорожніх карт для міст-учасників на попередніх етапах ініціативи.

Юлія Журавльова, представник Чернігівської міської ради, поділилася практичним досвідом впровадження Дорожньої карти в Чернігові.

Під час зустрічі учасники підкреслили важливість комунікаційного компонента та обговорили стратегії посилення спроможності місцевих антикорупційних підрозділів.

21 червня 2023 року – представники Департаменту економічного розвитку Рівненської міської ради взяли участь в тренінгу, що був організований в рамках Програми Interreg NEXТ Польща-Україна 2021-2027.

Мета Програми Interreg NEXТ Польща-Україна 2021–2027 – підтримка процесів транскордонного розвитку на кордоні Польщі й України. Програма спрямована на польські й українські прикордонні регіони та цільові групи в цих регіонах.

Відтак в Рівному відбувся тренінг, на якому представники СТС надали присутнім інформацію про Програму, умови першого конкурсу, та особливості подачі проєктів через систему WOD2021. Також в рамках тренінгу було обговорено методику оцінювання проєктів та особливості їх відбору.

18 квітня 2023 року – відбулось засідання Українсько-Литовської ради, в якому взяли участь представники Департаменту економічного розвитку Рівненської міської ради.

Спікерами засідання виступили Петро Бешта, Надзвичайний і Повноважний Посол України в Литовській Республіці, Вальдемарас Сарапінас, Надзвичайний і Повноважний Посол Литовської Республіки в Україні, які розповіли про поточні тенденції та перспективи українсько-литовського торговельно-економічного, промислового, інвестиційного співробітництва.

В ході засідання було заслухано представників української сторони (представники центральних органів влади та місцевого самоврядування), які розповіли про потреби України у реконструкції соціальної та освітньої інфраструктури, що може здійснюватись до закінчення війни, а також відбулась презентація українсько-литовських проєктів, що вже реалізуються на території Київської області (житло для переселенців, реконструкція школи та дитячого садка).

Обговорено перспективи майбутньої українсько-литовської міжрегіональної співпраці, зокрема, щодо будівництва реабілітаційного центру для ветеранів війни, що може бути реалізований на рівні міст-побратимів Фастів-Друскінінка.

Організаторами засідання виступили Український союз промисловців і підприємців (УСПП), Конфедерація промисловців Литви.

26 квітня 2023 року – відбувся вебінар, організований Всеукраїнською асоціацією органів місцевого самоврядування «Асоціація об'єднаних територіальних громад» на тему «Інвестиційна активність громад».

В заході взяли участь представники Департаменту економічного розвитку Рівненської міської ради, в ході якого було розглянуто такі питання:

- як зробити громаду привабливою для інвесторів;
- інвестори зовнішні та внутрішні;
- пошук та вибір інвестора;
- промоція громади та інвестиції.

«Інвестиційна активність громад є дуже важливою для економічного розвитку та підвищення рівня життя мешканців громади. Залучення інвестицій до громади може допомогти створити нові робочі місця, покращити інфраструктуру, забезпечити доступність та сприяти загальному розвитку громади», – підкреслила Тетяна Нужда, експертка Платформи «Економіка та інвестиції» Всеукраїнської Асоціації ОТГ.

23 березня 2023 року – представники Департаменту економічного розвитку Рівненської міської ради взяли участь у навчанні та панельній дискусії, що була організована в рамках Програми пілотних міст NetZeroCities. В межах даної Програми місто Рівне виграло грант на суму 973 тис. євро та реалізовуватиме проєкт зі створення візії щодо зниження викидів до нуля.

Навчальна сесія базувалася на ключових питаннях, пріоритетах і викликах, які пілотні міста (53 міста, що виграли грант) висвітлили у своїх проєктах. Були розглянуті такі виклики, як модернізація будівель та використання енергії, транспорт і мобільність, а також такі теми, як інноваційне управління та фінанси, нова інституційна інфраструктура, енергетична та кліматична політика, розвиток потенціалу та організаційні зміни.

Під час навчання та дискусії, представники міста Рівне презентували свій проєкт та поділилися думками з іншими командами пілотних міст щодо досягнення кліматичної нейтральності та способів залучення містян для подолання економічних і соціальних бар'єрів.

9 лютого 2023 року – відбулась експерт-сесія на тему «Інвестиційний паспорт та інвестиційні процеси громади», яка була організована громадською організацією всеукраїнського значення «Клуб Мерів».

В рамках зустрічі було заслухано особливості розробки інвестиційних паспортів територіальних громад Дніпропетровської області, до створення яких було залучено Дніпровське інвестиційне агентство.

Представники Департаменту економічного розвитку Рівненської міської ради підвищили свої знання щодо особливостей розробки інвестиційного порталу різних областей, оскільки це сприяє залученню інвесторів в регіон.

19 січня 2023 року – відбувся онлайн-захід в рамках програми Європейського інвестиційного банку «Енергоефективність громадських будівель в Україні», який було організовано Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України. В заході взяли участь представники Департаменту економічного розвитку Рівненської міської ради.

В ході проведення заходу було анонсовано про відкриття нових можливостей залучення фінансування в проекти з підвищення енергоефективності бюджетних будівель та презентовано безпосередньо програму «Енергоефективність громадських будівель в Україні».

Проекти, що будуть реалізовуватися в рамках програми «Енергоефективність громадських будівель в Україні» можуть бути спрямовані як на заходи з термомодернізації, так і відбудову пошкоджених об'єктів. Проте щонайменше 50% бюджету має бути спрямовано на заходи з термомодернізації таких об'єктів. Очікуване скорочення споживання енергії повинно складати не менше 55%.

Орієнтовний термін реалізації проекту – 9-12 місяців. Термін видачі кредиту – 20 років, перші п'ять років – пільгові. Кредитна ставка – наближена до рівня EURIBOR.

Програма «Енергоефективність громадських будівель в Україні», фінансується Європейським інвестиційним банком за підтримки Європейського Союзу та Фонду «Східноєвропейського партнерства з питань енергоефективності та екології» (F5P).

6. Стан зовнішньоекономічної діяльності міста Рівне

У 2021 р. експорт товарів становив 116,8 млн дол. США, імпорт – 142,1 млн дол. США. Порівняно з 2020 р. експорт зменшився на 8%, імпорт збільшився на 5,2%. Основу товарної структури експорту склали продукти рослинного походження, деревина і вироби з деревини.

Найбільші експортні поставки товарів здійснювалися до Німеччини, Італії, Франції, Польщі, Нідерландів.

Основу товарної структури імпорту склали машини, обладнання та механізми, електротехнічне обладнання, засоби наземного транспорту, крім залізничного, мінеральні продукти.

Найвагоміші імпортні надходження товарів здійснювалися з Польщі, Німеччини, Китаю, США, Туреччини.

У 2022 р. експорт товарів становив 120,4 млн дол. США, імпорт – 201,8 млн дол. США.

Основу товарної структури експорту склали продукти рослинного походження, недорогоцінні метали та вироби з них. Основу товарної структури імпорту склали мінеральні продукти, засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби.

Головними партнерами в експорті товарів були Польща, Німеччина, Італія, Австрія.

Головними партнерами в імпорті товарів були Польща, Німеччина, Литва, Болгарія, Туреччина.